

**Товкач І. Є.**

старший викладач кафедри дошкільної освіти Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат психологічних наук

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО ФОРМУВАННЯ ОСНОВ КУЛЬТУРИ ЧИТАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті в контексті підвищення вимог до професійної підготовки фахівців дошкільної освіти на основі аналізу та узагальнення матеріалу з досліджуваної проблеми визначено психолого-педагогічні умови підвищення рівня читацької культури студента з метою збалансування, підвищення й гармонізації його навчання й особистісного зростання та підготовки до формування основ культури читання дітей дошкільного віку в ході педагогічної практики.

Ключові слова: професійна підготовка, фахівці дошкільної освіти, читацька культура, дошкільник, психолого-педагогічні умови, навчання, педагогічна практика, художньо-мовленнєва діяльність, методи і прийоми мовленнєвого розвитку, форми організації спілкування за змістом творів.

Постановка проблеми. Зростання вимог до професійної підготовки фахівців передбачає професійно-мовленнєву діяльність майбутнього вихователя, спрямовану на формування основ культури читання дітей дошкільного віку. Аналіз останніх досліджень цієї тематики показав, що порушене питання походить із психологічної проблематики мовленнєвої діяльності, проте постає як психолінгвістична, фахово спрямована щодо професії вихователя. Аналіз психолінгвістичної літератури та практики підготовки педагогів дошкільної освіти у вищій школі засвідчує, що ця проблема не досліджувалася цілісно, хоча окремі її питання або дотичні до неї розглядалися в публікаціях як у теоретичному аспекті, так і щодо її реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичний аналіз психолого-педагогічних джерел із теми дослідження показав інтерес до розглядуваного питання зарубіжних і вітчизняних науковців, зокрема його досліджували А. Адлер, Б. Ананьєва, Е. Аркін, К. Альбуханова-Славська, І. Кон, Д. Богоявленська, Е. Зеєр, Т. Кудрявцева, Б. Ломов, С. Максименко, В. Небиліцина, О. Поддяков та інші. Загальні положення про врахування чинників психічного розвитку молодшої людини в сучасному освітньому процесі розглядаються у працях українських дослідників Г. Балла, І. Білої, В. Кузьменко, С. Максименко, А. Палія, М. Смульсон, Н. Чепелевої та ін.

Формування професійної культури майбутніх фахівців у процесі їхнього навчання в закладі вищої освіти зумовлено вимогами до якості професійної освіти та є одним зі способів реалізації положень Національної доктрини розвитку освіти України у ХХІ столітті. Саме тому на сучасному етапі особливого значення набуває потреба особистісного підходу до формування особистості фахівця-професіонала, розвитку його професійної самосвідомості (Г. Беленька, І. Дубровіна, Л. Долинська, С. Максименко, В. Огнев'юк, М. Смульсон, Н. Чепелева та ін.); при цьому вчені досліджують різні можливості формування модифікацій професійної культури (Г. Дмитренко, Г. Колесніков, Б. Мільнер, А. Оучі та ін.).

Саме в період навчання молода людина вступає в життєво необхідні відносини з довкіллям і людьми, що є основою засвоєння культурного досвіду людства, необхідною умовою формування розумових якостей, її самостійності, ініціативності, творчості. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема професійно-мовленнєвої діяльності майбутнього вихователя, спрямованої на формування основ культури читання дітей дошкільного віку, оскільки її успішне розв'язання дає можливість суттєво підвищити ефективність сучасної підготовки молодих фахівців освіти [4].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Недостатньо розробленими залишаються питання підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти до формування основ культури читача дітей дошкільного віку, визначення комплексу оптимальних психолого-педагогічних умов підготовки студента до цієї діяльності з метою збалансування, удосконалення й гармонізації рівня сформованості читацької культури як дорослих, так і дітей.

Мета статті. Метою статті є характеристика стану сформованості культури читання майбутніх фахівців дошкільної освіти; визначення й опис психолого-педагогічних умов підготовки студента до формування основ культури читання дітей дошкільного віку; представлення методики збалансування, підвищення та гармонізації рівня читацької культури майбутнього фахівця.

Виклад основного матеріалу. Культура як інтегративний компонент змісту освіти висвітлюється Ф. Гоноболіним, Дж. Картером, К. Петтерсоном та ін. На думку В. Кудрявцевої [4], культура є історично заданим універсумом кристалізованих, опрідметнених творчих можливостей людей.

Поняття "культура" (з лат. culture – "обробіток", "обробляти") трактується як сукупність матеріальних і духовних цінностей, створених людством протягом його історичного розвитку; історично набутий набір правил усередині соціуму для його збереження та гармонізації. Однак серед низки визначень сутності поняття "культура" одне, на наш погляд, є найбільш доречним у контексті тенденцій розвитку людства на початку ХХІ століття: "Культура – це спосіб діяльності людини з розуміння світу" [3]. Як складне соціальне явище культура має вектори, а саме: предметно-практичний і духовний, соціально-історичний та особистісний. Однією з її важливих складових, на нашу думку, є формування в людини (дорослого й дитини) культури читання й розуміння прослуханого чи прочитаного.

Так, для розуміння тексту (описового, розповідного, пояснювального та ін.) дітям необхідно оволодіти значення слів, художніх виразів як засобу проникнення у зміст художнього твору, розуміння ставлення автора до зображуваних ним персонажів. Відтак одним із мотивів розуміння, за Г. Костюком, є потреба розповісти іншим про щось, поділитися з ними своїми думками: описати, пояснити, довести, переказати, висловити судження про почуте, прочитане. Тому беручи книжку до рук, пропонуючи її розглянути та послухати, ми запрошуємо дитину насамперед до спілкування за її змістом [2].

Л. Калмикова [1] вважає, що у процесі сприймання окремого висловлення в дошкільників переважають семантичні операції. За інформацією, що сприймається, дитина бачить і відтворює реальну ситуацію, відображену в мовних одиницях. Дошкільник сприймає й розуміє не повідомлення в його мовному формально-граматичному оформленні, а за його допомогою бачить світ речей, явищ, дій, ознак, ситуацій дійсності. І в цьому йому допомагає смисл, виокремлений і відтворений ним зі сприйнятого висловлення.

Водночас, зазначає вчена, смисл окремих фраз у висловленні, які мають глибокий підтекст, діти дошкільного віку не розуміють, вони сприймають його безпосередньо, у прямому значенні. Специфіка сприймання дітьми усних повідомлень, указує Л. Калмикова, полягає в тому, що діти-слухачі ніколи не намагаються зрозуміти окремі слова або ізольовані фрази, які відіграють роль допоміжних операцій, – вони намагаються розшифрувати значення повідомлення.

Отже, володіння мовою як засобом спілкування та самовираження – найвагомніше досягнення дошкільного дитинства. Важлива роль у цьому процесі належить художньо-мовленнєвій діяльності, завдяки якій у дитини збагачується образне мислення, формується культура роботи з книжкою й набувається досвід спілкування з однолітками та дорослими. Однак це відбувається за умов спілкування з дорослими та активного слухання дитиною. Адже спочатку потрібно навчити дитину слухати, говорити, сприймати, розуміти мовлення інших, а лише потім – читати й писати. Брак читання безпосередньо впливає на формування структури і функціонування мозку [6; 7]. Виникає запитання: "Чи буде мати інтерес до книги дитина, яку змалку дорослі (вихователі, батьки) не знайомлять із книгами (паперовими, електронними, аудіо), не навчають слухати і сприймати художні твори різних жанрів (вірші, казки, оповідання та ін.), обговорювати прослухане?". Переконані, що відповідь буде негативною.

У сьогоднішні, на наш погляд, актуальною є також проблема **усвідомленого читання** як одного з видів зовнішнього мовлення, і його розвитку, а також рівня читацької культури, зокрема й майбутніх педагогів дошкільної освіти.

Результати дослідження. Для того, щоб з'ясувати місце книги в житті сучасної молоді, було проведено тестування студентів другого курсу спеціальності "Дошкільна освіта" в кількості 40 осіб. Респондентам було запропоновано відповісти на шість запитань. Таким чином було з'ясовано, що переважна більшість опитаних респондентів любить читати книжки (25 осіб), не подобається читати лише 3 респондентам, 12 осіб не можуть сказати, що полюбують читати. Із відповідей на друге запитання – "Які книги вам легше сприймати?" – з'ясували: легше сприймати паперові книги 30 респондентам, електронні – 7 респондентам, 3 респонденти віддають перевагу аудіокнигам. На третє запитання – "Яким книгам віддаєте більшу перевагу?" – відповіді були такими: наукові й навчально-методичні до вподоби 6 респондентам, детективам віддали перевагу 12 опитаних, найбільша кількість респондентів віддає перевагу читанню мелодрам (15 осіб), а також творів інших жанрів (історичних, фантастичних та ін.) – 12 респондентів. На четверте запитання – "Яку кількість сторінок ви можете прочитати за один раз?" – респонденти відповіли так: одну сторінку – 3 респонденти, десять сторінок – 11 осіб, читають двадцять сторінок за один раз 16 респондентів, 8 респондентів можуть осилити більше двадцяти сторінок за один раз і 2 особи не можуть дати точну відповідь на це запитання. На п'яте поставлене запитання – "Чи є у вас вдома бібліотека?" – відповіді розподілилися таким чином: "Так" відповіли 20 респондентів, "Ні" – 7 із них, "Не можу сказати, що це бібліотека" зазначили 13 респондентів. На останнє запитання тесту – "Чи переказуєте зміст прочитаного іншим людям (рідним, друзям, вихованцям)?" – "Так" дали відповідь 28 респондентів, відповідь "Ні" була в 5 респондентів, "Не можу сказати, що це переказ" відповіли 7 діагностованих.

Отже, проаналізувавши відповіді респондентів у кількості 40 осіб, було з'ясовано, що більшість опитаних респондентів, які люблять читати книжки (це 25 осіб), удома мають бібліотеку (13 із них); 9 осіб із тих, хто любить читати, не можуть сказати, що це бібліотека, але книжки у них вдома є; 3 респонденти, які читають, не мають домашньої бібліотеки, але це не заважає їм залюбки читати книги. До цієї категорії студентів увіходять респонденти, які люблять читати наукові й навчально-методичні книги (6 осіб), що значно поповнює рівень їх знань щодо майбутньої професії педагога (психолога). Не люблять читати книги лише 3 респонденти, також вони не мають домашньої бібліотеки; 12 осіб не можуть сказати, що із задоволенням читають; із них 5 респондентів мають удома бібліотеку, 4 – не мають удома книг і 3 студенти не можуть сказати, що це бібліотека (але деякі книги удома мають). Таким чином, урахувавши результати проведеного тестування, індивідуальних бесід зі студентами, із метою підвищення рівня сформованості читацької культури майбутніх вихователів та формування основ культури читання вихованців дошкільних навчальних закладів нами було визначено психолого-педагогічні умови, що сприятимуть вирішенню зазначеної проблеми.

Роботу зі студентами було розроблено на засадах дошкільної дидактики (С. Русова, К. Ушинський, Д. Ельконін та ін.), шкільної лінгводидактики (А. Богуш, Н. Гавриш та ін.), психології, що розкриває проблему розвитку індивідуальних якостей, саморозвитку, самореалізації людини у процесі соціалізації (Б. Ананьєв, А. Брушлінський, Л. Виготський, Л. Венгер, О. Запорожець, С. Максименко, С. Рубінштейн та ін.), педагогічної та вікової психології, праць, у яких розкрито значущість розвитку Я, індивідуальних особливостей особистості у взаємодії, спілкуванні з іншими людьми, у соціальних видах діяльності (В. Котирло, С. Кулачівська, В. Кузьменко, С. Ладивір, В. Мухіна, Т. Піроженко та ін.).

Головна **мета** роботи з майбутніми фахівцями дошкільної освіти – створення психолого-педагогічних умов сприятливого розвивального середовища завдяки використанню можливостей засобів, форм методів і прийомів організації життєдіяльності дитини старшого дошкільного віку для підвищення рівня сформованості основ її читацької культури.

Для методичного супроводу цього напрямку роботи було розроблено й реалізовано програму професійної підготовки педагогів у курсі "Розвиток мовлення і дитяча література" для студентів другого курсу спеціальності "Дошкільна освіта" ОКР: бакалавр" та програми педагогічної практики з метою організації роботи з формування основ читацької культури дітей дошкільного віку.

Зазначаємо, що серед визначених умов, на наш погляд, важливими є такі: **професійна компетентність майбутнього вихователя** закладу дошкільної освіти; **активна діяльність у процесі педагогічної практики**, спрямована на створення розвивального середовища, що сприяє емоційно-ціннісному, соціально-особистісному розвитку зі збереженням індивідуальності дитини (розуміння її неповторної індивідуальної своєрідності з урахуванням її вікових та індивідуальних особливостей, інтересів, можливостей, здібностей, урахування власного чуттєвого досвіду кожного дошкільника); **позитивний психологічний клімат; спрямованість до комунікації як партнерської взаємодії** учасників спілкування; **формування провідної діяльності** як одного з вагомих факторів розвитку дитини; **опертя на гру** під час формування культури читання дошкільника у процесі мовленнєвої діяльності; **увага й підтримка дорослим пізнавального ставлення до навколишнього світу кожної дитини** незалежно від її здібностей, можливостей, інтелектуального рівня та ін.; **стимулювання позитивних емоцій під час пізнання навколишнього світу за допомогою книги** (паперової, електронної) та максимальне задоволення пізнавальних потреб у творчій (дослідницькій) поведінці; **підготовка спеціальних дидактичних посібників** для групової, індивідуально-групової, індивідуальної роботи з кожною дитиною для успішного виконання нею завдань, представлення експериментального матеріалу у вигляді системи пізнавальних казок, дидактичних ігор, вправ, практичних завдань тощо; **створення проблемних ситуацій незавершеності й відкритості** (на відміну від заданих суворо контрольованих ситуацій) із заохоченням дитини до ініціативних, самостійних дій, надання їй права вибору тощо; **широке використання творів художньої літератури** (авторських та народних казок, віршів, загадок та ін.).

В освітню роботу зі студентами було включено екскурсії до бібліотек для дорослих і дітей міста Києва, проведення семінарів і бесід із фахівцями, опрацювання каталогів книг для дітей, зустрічі з сучасними авторами, які пишуть для дітей (Ганною Бееленькою, Олександром Дерманським, Іваном Малковичем, Зіркою Мензелюк та ін.) тощо. На лабораторних заняттях студенти створювали виставки творів дитячої літератури, писали есе.

Переконані, що навчити дитину оперувати мовленням, виховати ініціативну особистість із високим рівнем мовленнєвої активності, комунікативності та словотворчості можливо на основі застосування різних методів і прийомів мовленнєвого розвитку, зокрема лексичних і мовленнєвих вправ, мовленнєвих логічних задач, інтерактивних методів навчання ("Дерево рішень", "Мікрофон", метод багатоканальної діяльності тощо).

Також важливо бути прикладом для вихованців та їхніх батьків. Тому на практичних заняттях запроваджено систему вправ з усвідомленого читання та переказування, заучування з пам'яті прочитаних самостійно (вголос і про себе, у парі й індивідуально з урахуванням індивідуальних особливостей кожного студента, його інтересів та вподобань тощо) літературних текстів різних жанрів (вірші, казки, оповідання) та ін. Наведемо приклад. На практичних заняттях активно залучали студентів до діалогів у ході ігор і виконання вправ у межах навчальної дисципліни з метою формування комунікативної компетентності. Одна з таких пропонує ігор – "Хто я?". Умови її проведення: гравці сідають у коло, кожному з них ведучий одягає на голову паперову смужку з написаним на ній висловленням, яке гравець не повинен бачити. Інші гравці, прочитавши це висловлювання, мають спілкуватися з ним саме так, як написано на цій смужці. Наведемо приклади таких записів на смужках: "Поводьтесь зі мною так, ніби мені два роки і я хочу спати, тому вередую..." чи "Мені п'ять років, і я не вмю вітатися" і т.п.

Широко застосовували різні форми організації спілкування за творами: бесіди за змістом прочитаних літературних творів (віршів, казок, оповідань) із додаванням пізнавальної інформації, що відповідає віковим та індивідуальним особливостям дітей; обговорення ілюстрацій і картин, спільні ігри (дидактичні, творчі та інші); розповідання на основі словесної творчості (складання римованих рядків, описових загадок, казок тощо); моделювання дидактичних та інтерактивних ігор, а також формували практичні навички показу різних видів театру (стендовий фланелеграф, тіньовий, стенд-книжка, магнітний та ін.), театр на руці, пальчиковий, рукавички, іграшок, на ложках, на картинках, на кружках, конусний, із помпонів, із коробок, театр маски та ін.) тощо.

Наголошуємо, що читання дорослим для дитини має бути настільки виразним, щоб діти змогли сприйняти не тільки зміст, а й художню форму творів: їхню образність, співучість, ритм, риму [6]. Це означає, що в майбутніх педагогів і батьків необхідно формувати навички виразного читання. Тому в освітньому процесі відводили час для виразного читання студентами коротких віршованих і прозових текстів уголос та оцінювання й самооцінювання виразності мовлення майбутніх фахівців.

Важливою умовою формування читацької культури є реалізація особистісно зорієнтованого підходу в особистісному зростанні, оскільки це передбачає проведення роботи з кожним студентом з урахуванням його інтересів, можливостей, нахилів, здібностей тощо. Тому серед завдань для самостійної роботи студентів було передбачено ведення індивідуального читацького щоденника за певними рубриками, наприклад: "Свідоме батьківство", "Твори для дітей раннього віку", "Твори для дітей молодшого дошкільного віку", "Твори для дітей старшого дошкільного віку", "Мої уподобання". Передбачалося не лише написання від руки (вид писемного мовлення) переліку таких творів різних жанрів (вірші, казки, оповідання, легенди та ін.), прочитаних студентом художніх творів на лабораторних заняттях, у бібліотеці чи самостійно протягом навчального року, розкриття філософії кожного з них; проводилося читання за книгою та переказування з пам'яті різними способами (за ролями, колективно "ланцюжком", стисло кожному, творчо та інше) перед аудиторією студентів, які моделювали ситуації використання творів художньої літератури в різних видах художньо-мовленнєвої діяльності, а саме: у ході дидактичних, рухливих, театралізованих ігор, прогулянок тощо; використання змісту творів у словесній творчості (складання загадок про літературних героїв, казок).

Було передбачено виконання студентами й самостійних творчих завдань: виготовлення дидактичних посібників з ілюстрованим змістом для дітей у вигляді предметних картинок за авторською методикою "Розглядай та пізнавай" [8; 9] різної тематики, а саме: "Одяг і взуття", "Меблі", "Музичні інструменти", "Скоро вже піду до школи", "Рідна Україно!" та інші. Такі завдання мотивували студентів не лише до читання творів дитячої літератури, а й до словесної творчості: написання власних віршів, казок для дітей.

Важливим, на нашу думку, є також студентоцентроване навчання та викладання, що забезпечує переміщення уваги на студента, надає йому можливість самостійного осягнення матеріалу, пошуку інформації та обговорення його з викладачем. Окрім навчання на заняттях і читання книг, активно застосовуємо такі види робіт і методи навчання: пошук студентами відповідних матеріалів у бібліотеці та он-лайн; складання резюме прочитаних матеріалів; навчання постановці проблем, а також вирішення поставлених викладачем; проведення міні-досліджень, написання звітів, письмових робіт тощо; групову роботу в ході семінарсько-практичних занять над проектом, проблемою; конструктивну критику інших, урахування критичних зауважень колег і самооцінювання; керування підгрупою, активну участь у груповій роботі [5].

В освітньому процесі враховуємо досвід зарубіжних колег у роботі зі студентами (Дуглас Браун (H. Douglas Brown), Джон Еллер (John Eller) та ін.), що презентує теоретичні основи фасилітації, практичні поради, шаблони, аналіз конкретних ситуацій, а також рекомендації з подолання конфліктів у спілкуванні із групами батьків, викладачів і співробітників, які працюють у сфері освіти. Переконані, що викладач закладу вищої освіти у професійній діяльності має виконувати й роль фасилітатора (спеціальний вид педагогічної діяльності), організувати навчання не для обміну інформацією і знаннями, а бути супровідником кожного студента навчальної групи в особистому розвитку, заохочувати ділитися своїми ідеями, ресурсами й думками, мислити критично, щоб розв'язати певну проблему, прийняти спільне рішення, підвищити майстерність. Фасилітатор не бере прямої участі в обговоренні проблеми, але несе відповідальність за якісне виконання завдання [5].

Висновки і пропозиції. На основі аналізу й узагальнення матеріалу з досліджуваної проблеми було визначено психолого-педагогічні умови підвищення рівня читацької культури студента з метою збалансування, покращення й гармонізації рівня навчання, особистісного зростання та формування основ читацької культури дошкільників у ході педагогічної практики майбутніх фахівців дошкільної освіти.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в розробленні завдань (зокрема, оновленні програми) для педагогічної практики студентів напряму підготовки "Дошкільна освіта"; вивченні засобів формування основ культури читання дітей дошкільного віку; укладанні методичних рекомендацій щодо розглянутої проблеми для викладачів, психологів у роботі з студентами спеціальності "Дошкільна освіта".

Список використаних джерел

1. Калмикова Л. О. Психологія формування мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку : монографія / Лариса Олександрівна Калмикова. – К. : Фенікс, 2008. – 497 с.
2. Костюк Г. С. Навчально-виховний процес : психічний розвиток особистості / за ред. Л. М. Проколієнко. – К. : Рад. школа, 1989. – 608 с.
3. Кормич Л. І. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття) : навч. посібник / Л. І. Кормич, В. В. Багацький. – Харків : Одиссей, 2003. – 304 с.
4. Кудрявцева В. Т. Развитое детство и развивающее образование : культурно-исторический подход. – Ч. 1. Современное детство и инновации в дошкольном образовании / В. Т. Кудрявцева. – Дубна : Изд-во РАО, 1997. – 174 с.
5. Товкач І. Є. Психологічний портрет студента-першокурсника / І. Є. Товкач // Молодий вчений : науковий журнал. – 2018. – № 8.1 (60.1), серпень. – С. 94–97.
6. Товкач І. Художньо-мовленнєва діяльність дітей : організаційні аспекти / І. Товкач // Палітра педагога. – 2018. – № 2. – С. 3–7.
7. Товкач І. Що є справжнім читанням для дошкільняти? / І. Товкач // Дошкільне виховання. – 2015. – № 11. – С. 6–8.
8. Товкач І. Є. Працюють усі навколо нас : навч. посібник [для дітей старшого дошкільного віку] / І. Є. Товкач. – К. : Грамота, 2015. – (Серія "Розглядай та пізнавай"). – 96 с.

9. Товкач І. Є. Транспорт : навч. посібник [для дітей старшого дошкільного віку] / І. Є. Товкач. – К. : Грамота, 2018. – (Серія "Розглядай та пізнавай"). – 88 с.

Товкач І.Є. Подготовка студентов к формированию у детей дошкольного возраста основ культуры читателя

В статье в контексте повышения требований к профессиональной подготовке специалистов дошкольного образования на основе анализа и обобщения материала по исследуемой проблеме определено психолого-педагогические условия повышения уровня читательской культуры студента с целью сбалансирования, улучшения и гармонизации уровня его обучения, личностного роста и подготовки к формированию основ культуры чтения детей дошкольного возраста на педагогической практике.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, специалисты дошкольного образования, читательская культура, дошкольник, психолого-педагогические условия, обучение, педагогическая практика, художественно-речевая деятельность, методы и приемы коммуникативного развития, формы организации общения за содержанием произведений.

Tovkach, I. Ye. Preparation of Students for the Formation in the Preschool Children of the Fundamentals of the Reader's Culture

In the article, in the context of increasing requirements for the training of preschool education specialists, the question of implementing the internal potential of the student's personality, the formation of his professional culture is determined by the ability to organize work on artistic and speech activity with children, through which they enrich imaginative thinking, the culture of work with the book is formed and experience of communication with peers and adults is acquired, but if they form the basis of the reader's culture, taking into account that the preschooler is an active listener and not a reader. After all, you should first teach the child to listen, speak, perceive, understand the speech of others, and only then – to read and write.

On the basis of analysis and generalization of the material on the studied problem, the psychological and pedagogical conditions for increasing the level of student reading culture are identified and described in order to balance, improve and harmonize the level of its education and personal growth and, accordingly, prepare for the formation of the basics of the reader's culture among preschoolers in pedagogical practice.

Key words: professional training, specialists of preschool education, reader's culture, preschoolers, psychological and pedagogical conditions, schooling, pedagogical practice, methods and techniques of speech development, forms of organizing communication according to the content of works.